

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**ΑΙΤΗΣΗ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ**

Του **Παναγιώτη Λαζαράτου** του Κοσμά, Καθηγητή Διοικητικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, δικηγόρου Αθηνών (ΑΜ ΔΣΑ 14350), κατοίκου Αθηνών (οδός Καψάλη, αρ. 3), με ΑΦΜ 033014310 (ΔΟΥ ΙΖ΄ Αθηνών) και ηλεκτρονική διεύθυνση: info@lazaratos.gr.

ΚΑΤΑ

Του Δημοσίου, όπως αυτό εκπροσωπείται από τον Υπουργό Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, που κατοικοεδρεύει στο Μαρούσι, επί της οδού Ανδρέα Παπανδρέου, αρ. 37.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΥΡΩΣΗ

1. Της με αριθ. 100589/Ζ1/29.07.2026 αποφάσεως του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με τίτλο *«Χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία "University of Derby Greece - Νομικό Πρόσωπο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης"»*, δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4701/Β΄/29.07.2026.
2. Της με αριθ. 100587/Ζ1/29.07.2026 αποφάσεως του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με τίτλο *«Χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία "Deree, The American University of Greece Ν.Π.Π.Ε"»*, δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4699/Β΄/29.07.2026.
3. Της με αριθ. 100593/Ζ1/29.07.2026 αποφάσεως του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με τίτλο *«Χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία "Πανεπιστήμιο του Έσσεξ - Αιγίς Όμηρος Πανεπιστήμιο, Νομικό Πρόσωπο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης"»*, δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4698/Β΄/29.07.2026.

4. Της με αριθ. 100596/Z1/29.07.2026 αποφάσεως του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με τίτλο «Χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία *''GEORGETOWN UNIVERSITY ΕΛΛΑΔΟΣ ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ''*», δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4702/Β'/29.07.2026.

5. Της με αριθ. 100599/Z1/29.07.2026 αποφάσεως του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με τίτλο «Χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία *''ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΓΣ - ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ''*», δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4704/Β'/29.07.2026.

6. Της με αριθ. 100601/Z1/29.07.2026 αποφάσεως του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με τίτλο «Χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία *''ΓΑΛΛΟΦΩΝΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ - Ν.Π.Π.Ε''*», δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4703/Β'/29.07.2026.

7. Της με αριθ. 100604/Z1/29.07.2026 αποφάσεως του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με τίτλο «Χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία *''Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου - Παράρτημα Αθήνας Νομικό Πρόσωπο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης''*», δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4700/Β'/29.07.2026.

I. Συνοπτική έκθεση τιθέμενων νομικών ζητημάτων:

Δια της παρούσης, προβάλλεται ως λόγος ακυρώσεως των 7 αδειών εγκαταστάσεως και λειτουργίας που έλαβαν τα 7 Ν.Π.Π.Ε., η **αντίθεση αυτών στο άρθρο 138 παρ. 3 περ. α', β', γ', δ', ε', ζ', η' και ια' του ν. 5094/2024**. Τα δικαιολογητικά αυτά, αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις πληρότητας του δεύτερου υποφακέλου της παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου, και τα οποία αξιολογούνται από την ΕΘΑΑΕ, για τη διατύπωση σύμφωνης γνώμης ως προς τη λήψη άδειας λειτουργίας και εγκαταστάσεως

από τα ΝΠΠΕ. Τα δικαιολογητικά που αναγράφονται στις ανωτέρω διατάξεις, αξιολογήθηκαν επί τη βάσει των κριτηρίων της **παράνομης 48136/2024** αποφάσεως του Ανωτάτου Συμβουλίου της ΕΘΑΑΕ, η οποία **ακυρώθηκε με τις υπ' αριθ. 1168/2026 και 1170/2026 (7μ.) του Δικαστηρίου Σας, λόγω υπερβάσεως της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως του άρθρου 145 και 190 παρ. 1 του ν. 5094/2024**. Η τυχόν αναδρομική αναπλήρωση ή συμπλήρωση των άκυρων δικαιολογητικών, αντίκειται στην αρχή της νομιμότητας.

Επιπλέον, προβάλλεται, ως 2^{ος} λόγος ακυρώσεως, η αντίθεση των προσβαλλομένων στο άρθρο 138 παρ. 3 και στο άρθρο 145 του ν. 5094/2024. Συγκεκριμένα, προβάλλεται ότι η πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών **δεν είναι νόμιμο να πραγματοποιηθεί υπό διαφορετικό κανονιστικό πλαίσιο**, από αυτό, υπό το οποίο αξιολογήθηκαν τα δικαιολογητικά, τα οποία υποβάλλονται για τη λήψη άδειας λειτουργίας.

II. Σύντομο ιστορικό:

1. Στις 29.07.2026, δημοσιεύτηκαν στο ΦΕΚ οι άδειες λειτουργίας και εγκαταστάσεως επτά (7) νέων Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαιδεύσεως (εφεξής Ν.Π.Π.Ε). Συγκεκριμένα:

α) Με την υπ' αριθ. 100589/Ζ1/29.07.2026 πράξη του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, αποφασίστηκε η «[χ]ορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία *''University of Derby Greece - Νομικό Πρόσωπο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης''*», δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4701/Β'/29.07.2026

β) Με την υπ' αριθ. 100589/Ζ1/29.07.2026 πράξη του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, αποφασίστηκε η «[χ]ορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία *''Deree, The American University of Greece N.Π.Π.Ε''*», δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4699/Β'/29.07.2026.

γ) Με την υπ' αριθ. 100589/Z1/29.07.2026 πράξη του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, αποφασίστηκε η «[χ]ορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία 'Πανεπιστήμιο του Έσσεξ - Αιγίς Όμηρος Πανεπιστήμιο, Νομικό Πρόσωπο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης'', δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4698/Β'/29.07.2026.

δ) Με την υπ' αριθ. 100589/Z1/29.07.2026 πράξη του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, αποφασίστηκε η «[χ]ορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία 'GEORGETOWN UNIVERSITY ΕΛΛΑΔΟΣ ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ'', δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4702/Β'/29.07.2026.

ε) Με την υπ' αριθ. 100589/Z1/29.07.2026 πράξη του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, αποφασίστηκε η «[χ]ορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία 'ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΓΣ - ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ'', δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4704/Β'/29.07.2026.

στ) Με την υπ' αριθ. 100589/Z1/29.07.2026 πράξη του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, αποφασίστηκε η «[χ]ορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία 'ΓΑΛΛΟΦΩΝΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ - Ν.Π.Π.Ε'', δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4703/Β'/29.07.2026.

ζ) Με την υπ' αριθ. 100589/Z1/29.07.2026 πράξη του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, αποφασίστηκε η «[χ]ορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας του παραρτήματος υπό τη μορφή Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την επωνυμία 'Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου - Παράρτημα Αθήνας Νομικό Πρόσωπο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης'', δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 4700/Β'/29.07.2026.

2. Στις 13.08.2026, εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. **1167/2026 (7μ.)** και **1169/2026 (7μ.)** αποφάσεις του Δικαστηρίου Σας, με τις οποίες ακυρώθηκαν οι άδειες λειτουργίας

και εγκαταστάσεως των ΝΠΠΕ KEELE και YORK αντίστοιχα, λόγω μη εκδόσεως της διαπιστωτικής πράξεως του ΕΟΠΠΕΠ, ο οποίος είχε διαπιστώσει σοβαρές κτιριολογικές αποκλίσεις.

3. Παράλληλα, εκδόθηκαν και οι υπ' αριθ. **1168/2026 (7μ.)** και **1170/2026 (7μ.)** αποφάσεις του Δικαστηρίου Σας, με τις οποίες ακυρώθηκαν οι εκδοθείσες από την ΕΘΑΑΕ πιστοποιήσεις των προγραμμάτων σπουδών των ανωτέρω ΝΠΠΕ. Ο λόγος ακυρώσεως, συνίστατο στο γεγονός ότι, τα προγράμματα αξιολογήθηκαν και πιστοποιήθηκαν, δίχως να έχουν τεθεί ειδικά και συγκεκριμένα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια και δείκτες, με την υπ' αριθ. 48136/2024 απόφαση του Ανωτάτου Συμβουλίου της ΕΘΑΑΕ. Η τελευταία, είχε εκδοθεί από τις εξουσιοδοτικές διατάξεις των άρθρων 145 και 190 παρ. 1 του ν. 5094/2024, **προκειμένου να εξειδικευθούν τα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια, οι δείκτες και οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις αξιολογήσεως των ΝΠΠΕ και των προγραμμάτων σπουδών αυτών.**
4. Λόγω της γενικότητας, και σε ορισμένες περιπτώσεις, της αυτοαναφορικότητας των ρυθμίσεων, κρίθηκε ότι η υπ' αριθ. 48136/2024 **κανονιστική πράξη κείται εκτός νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως** των άρθρων 145 και 190 παρ. 1 του ν. 5094/2024, και επομένως είναι **άκυρη**.
5. Συνεπώς, οι πιστοποιήσεις των προγραμμάτων σπουδών ήταν άκυρες, καθώς τα αξιολογικά κριτήρια που ελήφθησαν υπόψη, ερείδονταν σε **άκυρη κανονιστική πράξη**.
6. Εν προκειμένω, για την νόμιμη έκδοση των προσβαλλομένων, με την παρούσα, αδειών λειτουργίας και εγκαταστάσεως των ΝΠΠΕ, απαιτείται η υποβολή των δικαιολογητικών που προβλέπονται στο άρθρο 138 παρ. 2 και 3 ν. 5094/2024, και τα οποία αξιολογούνται από την ΕΘΑΑΕ (άρθρο 139 παρ. 3 ν. 5094/2024). Ωστόσο, η αξιολόγηση των δικαιολογητικών, πραγματοποιήθηκε επί τη βάσει των κριτηρίων που τίθενται στην **παράνομη και άκυρη** υπ' αριθ. 48136/2024 κανονιστική πράξη της ΕΘΑΑΕ.
7. Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση επί τη βάσει άκυρων δεικτών και ποιοτικών/ποσοτικών κριτηρίων είναι άκυρη, λόγω ελλείψεως νομίμου βάσεως. Κατ' επέκταση, εφόσον **τα δικαιολογητικά αξιολογήθηκαν επί τη βάσει άκυρων**

κριτηρίων, ο υποφάκελος του άρθρου 138 παρ. 3 ν. 5094/2024 είναι ελλιπής, και συνεπώς, οι άδειες λειτουργίας και εγκαταστάσεως καθίστανται **ακυρωτέες** λόγω ελλείψεως των απαραίτητων εκ του νόμου δικαιολογητικών, που πρέπει να εμπεριέχονται στον υποφάκελο. Η πληρότητα του φακέλου αποτελεί **ουσιώδες στοιχείο της νομιμότητας των προσβαλλομένων**.

8. Επομένως, δια του παρόντος, προβαίνουμε, με πρόδηλο έννομο συμφέρον, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς στην άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως, αιτούμενοι την ακύρωσή της για όλους τους λόγους που εκτίθενται στις αμέσως επόμενες παραγράφους.

III. Επί του εννόμου συμφέροντος.

9. Ο αιτών, Καθηγητής του Διοικητικού Δικαίου στην Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στην οποία ασκώ τα καθήκοντά μου ήδη από το έτος 1994, και για τριανταδύο (32) συναπτά έτη, τυγχάνω, δε, ο **παλαιότερος** εν ενεργεία Καθηγητής του Τμήματος της Νομικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
10. Υπό την εν λόγω ιδιότητά μου, προβαίνω στην άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως ακυρώσεως, αιτούμενος την ακύρωση των ήδη προσβαλλομένων πράξεων, με πρόδηλο έννομο συμφέρον, όπως κρίθηκε και από τις υπ' αριθ. 1167-70/2026 αποφάσεις της Επταμελούς Συνθέσεως του Γ' Τμήματος του Δικαστηρίου Σας, καθώς και την υπ' αριθ. 1920/2025 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου Σας.
11. Ειδικότερα, το έννομο συμφέρον μου προς άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως ακυρώσεως ερείδεται: (α) στην ανάγκη διαφυλάξεως του κύρους του δημοσίου Πανεπιστημίου, το οποίο υπηρετώ σχεδόν καθ' όλο το διάστημα της επαγγελματικής μου σταδιοδρομίας, δεδομένου του κινδύνου οριστικής διακοπής της λειτουργίας Τμημάτων του δημοσίου Πανεπιστημίου από τη λειτουργία του Παραρτήματος και (β) στην ανάγκη διαφυλάξεως του κύρους του δημοσίου λειτουργήματός μου, λόγω της δημιουργίας μίας κατηγορίας διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, δηλαδή των μελών ΔΕΠ των ΝΠΙΕ, το έργο των οποίων αναγνωρίζεται ως ισότιμο με το παρεχόμενο από εμάς, χωρίς όμως οι

καθηγητές αυτοί να απαιτείται να διαθέτουν τα αυτά αυξημένα προσόντα (λ.χ διδακτορική διατριβή) και την αυτή ακαδημαϊκή ελευθερία.

12. Παράλληλα, δεν προβλέπεται για τους καθηγητές αυτούς διαδικασία εκλογής και εξέλιξης με τις ανάλογες προσωπικές και λειτουργικές εγγυήσεις (βλ. ΟλΣτΕ 1920/2025, 41/2013, 246/2006, 56/2005, πρβλ. ΣτΕ 922/2023 7μ, σκ. 4, 2567-8/2019 7μ. σκ. 4, 3066/2010 7μ. σκ. 3, 1822/2021 σκ. 11).

IV. Λόγος ακυρώσεως: Αντίθεση των προσβαλλομένων στο άρθρο 138 παρ. 3 περ. α', β', γ', δ', ε', ζ', η' και ια' του ν. 5094/2024.

13. Σύμφωνα με το άρθρο 139 παρ. 3 του ν. 5094/2024: «[...]3. Το αρμόδιο Τμήμα διαβιβάζει αμελλητί: α) στην Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.) την αίτηση με τα δικαιολογητικά των περ. α), β) και γ) της παρ. 2, **καθώς και τα δικαιολογητικά της παρ. 3 του άρθρου 138**, προκειμένου να τα εξετάσει και να αποστείλει τη σύμφωνη γνώμη της στο αρμόδιο Τμήμα [...]».
14. Σύμφωνα με το άρθρο 138 παρ. 3 του ανωτέρω νόμου: «3. Στα δικαιολογητικά του δευτέρου υποφακέλου περιλαμβάνονται τα εξής:

- α) Εσωτερικός Κανονισμός του παραρτήματος - Ν.Π.Π.Ε.
- β) Τα προσφερόμενα αναγνωρισμένα από το μητρικό ίδρυμα προγράμματα σπουδών με τον πλήρη φάκελο διάρθρωσης και οργάνωσής τους, τα οποία οδηγούν στην απονομή του αντίστοιχου τίτλου σπουδών.
- γ) Οι διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες, που προσφέρονται από το παράρτημα - Ν.Π.Π.Ε. στους φοιτητές.
- δ) Πλήρη στοιχεία για τα κριτήρια επιλογής, εισαγωγής, αξιολόγησης και αποφοίτησης, που εφαρμόζονται από το παράρτημα - Ν.Π.Π.Ε., σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 147 και την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 151.
- ε) Καθορισμός της διάρκειας σπουδών των προσφερόμενων προγραμμάτων σπουδών. [...]
- ζ) Σχέδιο ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών, το οποίο περιλαμβάνει: ζα) τα προσφερόμενα μαθήματα ανά πρόγραμμα σπουδών και ανά έτος, ζβ) τον αριθμό του εκπαιδευτικού προσωπικού ανά γνωστικό αντικείμενο κατ' έτος έως την ολοκλήρωση

του κύκλου σπουδών, ζγ) τα περιγράμματα θέσεων του εκπαιδευτικού προσωπικού και ζδ) τον αριθμό του εκτιμώμενου, εκπαιδευτικού και ερευνητικού, προσωπικού.

η) Τον αριθμό του εκτιμώμενου διοικητικού/τεχνικού προσωπικού και των φοιτητών που δύνανται να φοιτήσουν. [...]

ια) Στρατηγική διασφάλισης ποιότητας, η οποία περιλαμβάνει την ανάπτυξη και λειτουργία εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας (Ε.Σ.Δ.Π.).».

15. Από τη συστηματική επισκόπηση των ως άνω παρατιθέμενων διατάξεων, προκύπτει ότι, αρμόδια για την αξιολόγηση των ανωτέρω δικαιολογητικών, είναι η ΕΘΑΕ. Η αξιολόγηση, συντελέστηκε με τα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια της υπ' αριθ. 48136/2024 κανονιστική πράξεως της ΕΘΑΕ, κατόπιν της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως που άντλησε από το άρθρο 190 παρ. 1 του ν. 5094/2024.

16. Ωστόσο, με τις υπ' αριθ. **1168/2026** και **1170/2026** αποφάσεις της Επταμελούς Συνθέσεως του Δικαστηρίου Σας, η ανωτέρω κανονιστική πράξη **κρίθηκε παράνομη και άκυρη**, λόγω υπερβάσεως της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως των άρθρων 145 και 190 παρ. 1 .5094/2024.

17. Συγκεκριμένα, όπως διαλαμβάνεται στην σκέψη 20 των ως άνω αποφάσεων: «[...] 20. [ε]πειδή, τα ως άνω στοιχεία, που περιέχονται στο Παράρτημα της 48136/17.12.2024 απόφασης της ΕΘΑΕ, **δεν συνιστούν συγκεκριμένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια**, προς τα οποία οφείλουν να συμμορφώνονται τα προγράμματα σπουδών των ΝΠΠΕ, **προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ανώτατης εκπαίδευσης**, όπως ρητώς ορίζουν οι εξουσιοδοτικές διατάξεις των άρθρων 145 και 190 παρ. 1 του ν. 5094/2024. Ειδικότερα, τα ως άνω στοιχεία **περιγράφουν με γενικό τρόπο διαδικασίες και πολιτικές που αφορούν τη λειτουργία των ΝΠΠΕ και παρέχουν οδηγίες για τον σχεδιασμό των ΠΠΣ, χωρίς να εξειδικεύουν τις προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να πληρούνται, προκειμένου η Διοίκηση να αξιολογήσει την ποιότητα των προσφερόμενων ΠΠΣ** και, ακολούθως, το Συμβούλιο της Επικρατείας, να διενεργήσει τον δικαστικό έλεγχο των πράξεων πιστοποίησης, κατόπιν της άσκησης του ενδίκου βοηθήματος της αιτήσεως ακυρώσεως. **Πράγματι, τα αναφερόμενα στο παράρτημα της ως άνω απόφασης της ΕΘΑΕ στοιχεία χαρακτηρίζονται από γενικότητα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, από αυτοαναφορικότητα και,**

*συνεπώς, δεν συγκροτούν κανονιστική ρύθμιση. Ενδεικτικά, στο στοιχείο 2 η πολιτική ποιότητας “διατυπώνεται με τη μορφή δήλωσης” και “έχει ως αντικείμενο την επιδίωξη στόχων ποιότητας, σχετικών με τη διασφάλιση ποιότητας του νέου προγράμματος σπουδών”. Ακολούθως, στο ίδιο στοιχείο, γίνεται αναφορά στη δέσμευση του ΝΠΠΕ “να εφαρμόσει διαδικασίες που θα αποδεικνύουν ... την καταλληλότητα της δομής και της οργάνωσης του ΠΠΣ”, χωρίς να εξειδικεύεται η έννοια της καταλληλότητας και να παρατίθενται οι προϋποθέσεις για τη διαπίστωσή της. Συναφώς, στο στοιχείο 3 του εν λόγω Παραρτήματος, ως στοιχεία, τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό των νέων ΠΠΣ, αναφέρονται κυρίως τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του ν. 4653/2020, γενικά κριτήρια πιστοποίησης των ΑΕΙ, των επιμέρους ακαδημαϊκών μονάδων και των προγραμμάτων σπουδών, τα οποία καθορίζουν το γενικό πλαίσιο αδειοδότησης της εγκατάστασης και λειτουργίας των ΝΠΠΕ, η περαιτέρω δε εξειδίκευσή τους, με τον καθορισμό ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων και δεικτών, έπρεπε να αποτελέσει το αντικείμενο του ειδικότερου θέματος για το οποίο χορηγήθηκε η ως άνω νομοθετική εξουσιοδότηση προς την ΕΘΑΑΕ. Επομένως, για τον λόγο αυτόν, ο οποίος εξετάζεται αυτεπαγγέλτως, καθόσον αφορά το έρεισμα των προσβαλλόμενων πράξεων πιστοποίησης, η 48136/2024 απόφαση της ΕΘΑΑΕ, κατά το μέρος που παραλείπει να ορίσει, κατά κανονιστικό τρόπο, συγκεκριμένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια και προϋποθέσεις, στα οποία πρέπει να συμμορφώνονται τα προγράμματα σπουδών των ΝΠΠΕ, παραβιάζει τη νομοθετική εξουσιοδότηση της παρ. 4 του άρθρου 145 συνδυασμό με την παρ. 1 του άρθρου 190 του ν. 5094/2024 και, επομένως, **οι προσβαλλόμενες πράξεις πιστοποίησης προγραμμάτων σπουδών, οι οποίες έχουν ως έρεισμα την προαναφερόμενη απόφαση της ΕΘΑΑΕ, δεν είναι νόμιμες και πρέπει να ακυρωθούν.**».*

18. Εν προκειμένω, από την συνδυαστική ανάγνωση του άρθρου 138 παρ. 3 ν. 5094/2024 και της ανωτέρω άκυρης κανονιστικής πράξεως (48136/2024 της ΕΘΑΑΕ), καθίσταται σαφές ότι η ΕΘΑΑΕ αξιολόγησε τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά, επί τη βάση των οριζόμενων απαιτήσεων και κριτηρίων, τα οποία έχουν ακυρωθεί. Η αξιολόγηση, επομένως, δεν έχει νόμιμο έρεισμα, και, κατ’ αποτέλεσμα, τα δικαιολογητικά που υπεβλήθησαν στον υποφάκελο αξιολογήθηκαν επί άκυρων και παράνομων κριτηρίων, η ισχύς των οποίων έπαυσε να ισχύει αναδρομικά.

19. Ενδεικτικά, τα δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν, αξιολογήθηκαν επί της ανωτέρω παράνομης πράξεως, και συνεπώς, είναι **ελλιπή**:

i) «α) *Εσωτερικός Κανονισμός του παραρτήματος - Ν.Π.Π.Ε.*»: στο Στοιχείο 5 της υπ' αριθ. 48136/2024, ορίζεται ότι «[...] [μ]έσω του εσωτερικού κανονισμού και του κανονισμού των σπουδών του Παραρτήματος ΝΠΠΕ, **θα πρέπει να ρυθμίζονται όλα τα θέματα**, από την έναρξη έως το πέρας των Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών. Ενδεικτικά: [...]». Ωστόσο, το περιεχόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα ευρύ, με την εξειδικευμένη αξιολόγηση να καθίσταται αδύνατη, καθώς η διαμόρφωση του γενικότερου ακαδημαϊκού πλαισίου εμπίπτει στην κανονιστική αρμοδιότητα της ΕΘΑΑΕ, η οποία θα έπρεπε να προβλέψει και να ρυθμίσει η ίδια τα θέματα, από την έναρξη έως το πέρας των προπτυχιακών σπουδών, αφήνοντας στην ευχέρεια κάθε ΝΠΠΕ, τον τρόπο με τον οποίο θα ρυθμίσει, εντός των κανονιστικών ορίων, τις εσωτερικές διεργασίες για την ανάδειξη ή την υλοποίηση αυτών.

Επομένως, η ανυπαρξία των κριτηρίων και η μετακύλιση της κανονιστικής αρμοδιότητας της ΕΘΑΑΕ στο ΝΠΠΕ, για την ρύθμιση όλων των θεμάτων, από την έναρξη ως το πέρας του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, καθιστά αδύνατη και κατ' αποτέλεσμα **άκυρη την αξιολόγηση του Εσωτερικού Κανονισμού των ΝΠΠΕ**.

ii) «β) *Τα προσφερόμενα αναγνωρισμένα από το μητρικό ίδρυμα προγράμματα σπουδών με τον πλήρη φάκελο διάρθρωσης και οργάνωσής τους, τα οποία οδηγούν στην απονομή του αντίστοιχου τίτλου σπουδών.*»: Όπως κρίθηκε από το Δικαστήριό Σας, δεν εξειδικεύτηκαν τα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια για την αξιολόγηση και πιστοποίηση του προγράμματος σπουδών των ΝΠΠΕ, με την αοριστία τους να επιφέρει την ακυρότητα της υπ' αριθ. 48136/2024 πράξεως της ΕΘΑΑΕ. Επομένως, τα προσφερόμενα προγράμματα σπουδών δεν ήταν δυνατό να αξιολογηθούν επαρκώς και ειδικώς, **με το δικαιολογητικό του άρθρου 138 παρ. 3 περ. β' να καθίσταται άκυρο, καθώς αξιολογήθηκε επί άκυρων κριτηρίων**.

iii) «γ) *Οι διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες, που προσφέρονται από το παράρτημα - Ν.Π.Π.Ε. στους φοιτητές.*»: στο Στοιχείο 7 της άκυρης 48136/2024 πράξεως της ΕΘΑΑΕ, ορίζεται ότι «[...] αφενός, **θα πρέπει να διαθέτουν επαρκείς υποδομές και υπηρεσίες για τη μάθηση και υποστήριξη των φοιτητών** [...] Για τη διάθεση ή κατανομή των πόρων λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες του συνόλου των φοιτητών [...]». Ωστόσο, **δεν εξειδικεύεται η έννοια των «επαρκών υποδομών και υπηρεσιών», ούτε**

τίθενται κριτήρια για την εξειδίκευση και διαπίστωση των τεχνικών αυτών εννοιών. Επομένως, είναι άκυρος ο έλεγχος και η αξιολόγηση των διοικητικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών, ως δικαιολογητικών του άρθρου 138 παρ. 3 περ. γ', **αφού τα κριτήρια αξιολογήσεως αυτών είναι γενικά και αόριστα, και ως εκ τούτου, παράνομα.**

iv) «δ) Πλήρη στοιχεία για τα κριτήρια επιλογής, εισαγωγής, αξιολόγησης και αποφοίτησης, που εφαρμόζονται από το παράρτημα - Ν.Π.Π.Ε., σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 147 και την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 151.»: στο Στοιχείο 3, όπως εκτέθηκε και ανωτέρω, στο παρατιθέμενο απόσπασμα της ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου Σας, η αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών δεν είναι εφικτή, καθώς το κανονιστικό πλαίσιο **δεν έχει θέσει συγκεκριμένα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια, ούτε δείκτες και προϋποθέσεις,** υπό τις οποίες πιστοποιούνται τα προγράμματα σπουδών. Περαιτέρω, στο Στοιχείο 11, ορίζεται ότι η πιστοποίηση διενεργείται με διαδικασίες εξωτερικής αξιολογήσεως από επιτροπές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, και μετά από μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, πραγματοποιείται επαναπιστοποίηση. Ωστόσο, τα κανονιστικά κενά είναι πολλά, αφού: δεν προβλέπεται η συγκρότηση και η σύνθεση της ανεξάρτητης επιτροπής εμπειρογνομόνων, ούτε συγκεκριμενοποιούνται οι «*διαδικασίες εξωτερικής αξιολογήσεως*», ενώ δεν ορίζεται συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, με την πάροδο του οποίου τα προγράμματα σπουδών επαναπιστοποιούνται.

Επίσης, στο Στοιχείο 4 της άκυρης 48136/2024 πράξεως της ΕΘΑΑΕ, περιγράφεται με έναν γενικό και τυποποιημένο τρόπο, η διαδικασία αξιολογήσεως των φοιτητών, με φράσεις όπως: «*η ακαδημαϊκή μονάδα [...] αξιολογεί τακτικά τους τρόπους διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης και επεμβαίνει ρυθμιστικά για τη βελτίωσή τους [...]*» Οι αόριστες αυτές διατάξεις, εντάσσονται σε αυτές που έκρινε ως άκυρες το Δικαστήριό Σας, και **επομένως, το δικαιολογητικό του άρθρου 138 παρ. 3 περ. δ' είναι άκυρο, αφού η νομική βάση της ΕΘΑΑΕ προς αξιολόγησή του είναι άκυρη.**

v) «ε) Καθορισμός της διάρκειας σπουδών των προσφερόμενων προγραμμάτων σπουδών.»: Στο Στοιχείο 5 της υπ' αριθ. 48136/2024 πράξεως της ΕΘΑΑΕ, ορίζεται ότι η αποφοίτηση σηματοδοτεί την ολοκλήρωση της περιόδου των σπουδών, δίχως να καθορίζεται ο ελάχιστος χρόνος ή ο ανώτατος χρόνος φοιτήσεως, αναλόγως και της βαρύτητας του γνωστικού αντικειμένου. Επομένως, η αόριστη αυτή διατύπωση

τοποθετεί το Στοιχείο αυτό στις άκυρες διατάξεις της 48136/2024, και **ως εκ τούτου, καθιστά άκυρο και το υποβαλλόμενο δικαιολογητικό του άρθρου 138 παρ. 3 περ. ε΄, λόγω ελλείψεως νομικής βάσεως αξιολογήσεως.**

vi) «ζ) *Σχέδιο ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών, το οποίο περιλαμβάνει: ζα) τα προσφερόμενα μαθήματα ανά πρόγραμμα σπουδών και ανά έτος, ζβ) τον αριθμό του εκπαιδευτικού προσωπικού ανά γνωστικό αντικείμενο κατ' έτος έως την ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών, ζγ) τα περιγράμματα θέσεων του εκπαιδευτικού προσωπικού και ζδ) τον αριθμό του εκτιμώμενου, εκπαιδευτικού και ερευνητικού, προσωπικού.*»: Βλ. όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω υπό ii. Επίσης, στο Στοιχείο 6, ορίζεται ότι «*Το παράρτημα ΝΠΠΕ θα πρέπει να μεριμνά [...] την προσήκουσα αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, τις κατάλληλες κατηγορίες προσωπικού, τα κατάλληλα γνωστικά αντικείμενα, τον δίκαιο και αντικειμενικό τρόπο επιλογής [...] θα πρέπει να ακολουθεί σαφείς, διαφανείς και αξιοκρατικές διαδικασίες για την επιλογή του προσωπικού με κατάλληλα προσόντα [...]*».

Ωστόσο, τα αορίστως διατυπωμένα κριτήρια αξιολογήσεως της διδακτικής επάρκειας, αλλά και της διαδικασίας επιλογής του προσωπικού, δίχως να εξειδικεύονται οι έννοιες «κατάλληλα», «αντικειμενικό και δίκαιο τρόπο επιλογής», «σαφείς, διαφανείς και αξιοκρατικές διαδικασίες επιλογής», τοποθετούν το Στοιχείο αυτό στις άκυρες διατάξεις της υπ' αριθ. 48136/2024 πράξεως. **Επομένως, τα δικαιολογητικά του άρθρου 138 παρ. 3 περ. ζ΄ καθίστανται άκυρα, αφού αξιολογήθηκαν επί άκυρων κριτηρίων.**

vii) «η) *Τον αριθμό του εκτιμώμενου διοικητικού/τεχνικού προσωπικού και των φοιτητών που δύνανται να φοιτήσουν.*»: Στο Στοιχείο 1. περ. στ΄, ορίζεται ότι ο προτεινόμενος αριθμός εισακτέων θα πρέπει να προσδιορίζεται σε βάθος πενταετίας. Ωστόσο, **δεν εξειδικεύεται ο τρόπος ή η μέθοδος με την οποία θα προκύπτει ο αριθμός αυτός** (λ.χ βάσει των συνολικών αιτήσεων, βάσει της ζήτησεως ενός επαγγέλματος στην αγορά εργασίας, βάσει των εισακτέων της προηγούμενης χρονιάς). Επομένως, η αοριστία του κριτηρίου του εκτιμώμενου αριθμού φοιτητών που θα εισαχθούν στο ΝΠΠΕ, εμπίπτει στις ακυρωθείσες διατάξεις, και επομένως το δικαιολογητικό αξιολογήθηκε επί άκυρου κριτηρίου, **συμπαράσύροντας και αυτό σε ακυρότητα.**

viii) «Στρατηγική διασφάλισης ποιότητας, η οποία περιλαμβάνει την ανάπτυξη και λειτουργία εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας (Ε.Σ.Δ.Π.).»: στο Στοιχείο 1, περ. η', ορίζεται ότι θα πρέπει να δηλώνεται η πολιτική και η στοχοθεσία διασφάλισης ποιότητας, όπως προκύπτει από τις εμπειρίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολογήσεως του Παραρτήματος μέχρι σήμερα. Το κριτήριο αυτό, σε συνδυασμό με το Στοιχείο 2, όπως εκτέθηκε στην απόφαση του Δικαστηρίου Σας, χαρακτηρίζεται από **γενικότητα και αοριστία** (λ.χ οι εμπειρίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολογήσεως δεν μπορούν να αποτελέσουν επαρκή βάση αξιολογήσεως) γεγονός που το τοποθετεί στις ακυρωθείσες διατάξεις της υπ' αριθ. 48136/2024. **Επομένως, η αξιολόγηση του δικαιολογητικού του άρθρου 138 παρ. 3 περ. ια' έγινε επί άκυρου κριτηρίου, συμπαρασύροντας και το δικαιολογητικό σε ακυρότητα.**

20. Κατά το μέρος, λοιπόν, που τα ανωτέρω δικαιολογητικά αξιολογήθηκαν από την ΕΘΑΑΕ, επί τη βάσει των κριτηρίων της άκυρης, υπ' αριθ. 48136/2024, πράξεως της ΕΘΑΑΕ, **δεν έχουν υποβληθεί εγκύτως**, καθιστώντας τον υποφάκελο του άρθρου 138 παρ. 3 ν. 5094/2024 **άκυρο**.

21. Επομένως, εφόσον ο υποφάκελος **αποτελεί ουσιώδη τύπο της διαδικασίας αδειοδότησεως της λειτουργίας και εγκαταστάσεως των ΝΠΠΕ**, οι προσβαλλόμενες πράξεις είναι **ακυρωτέες** λόγω μη πλήρους φακέλου, αφού σε αυτόν περιλαμβάνονται δικαιολογητικά, **τα οποία αξιολογήθηκαν επί άκυρων κριτηρίων**.

22. Πρέπει να επισημανθεί, τέλος, ότι η αναδρομική αναπλήρωση ή συμπλήρωση των άκυρων δικαιολογητικών του άρθρου 138 παρ. 3 ν. 5094/2024 μπορεί να καταστεί εφικτή, καθώς τα δικαιολογητικά αξιολογούνται **υποχρεωτικώς** πριν από την χορήγηση της άδειας λειτουργίας, στο πλαίσιο της διατυπώσεως σύμφωνης γνώμης από την ΕΘΑΑΕ, κατά τη διαδικασία του άρθρου 139 παρ. 3 ν. 5094/2024. Επομένως, η αναδρομική αναπλήρωση **θα ισούται με μετάθεση του προβλεπόμενου από το νόμο κρίσιμου χρονικού σημείου αξιολογήσεως** της αιτήσεως χορηγήσεως άδειας λειτουργίας των ΝΠΠΕ, κατά παράβαση **της αρχής της νομιμότητας**.

2^{ος} λόγος ακυρώσεως: Αντίθεση των προσβαλλομένων στο άρθρο 138 παρ. 3 και στο άρθρο 145 του ν. 5094/2024, εφόσον για τη λήψη της άδειας λειτουργίας

κατατέθηκε πρόγραμμα σπουδών υπό το κανονιστικό καθεστώς της υπ' αριθ. 48136/2024 της ΕΘΑΑΕ, και το οποίο πρόγραμμα θα πιστοποιηθεί με διαφορετικό κανονιστικό πλαίσιο – Αδυναμία αναδρομικής εγκυροποιήσεως.

23. Σύμφωνα με το άρθρο 138 παρ. 3 περ. β' του ν. 5094/2024: «3. Στα δικαιολογητικά του δευτέρου υποφακέλου περιλαμβάνονται τα εξής: [...]β) Τα προσφερόμενα αναγνωρισμένα από το μητρικό ίδρυμα προγράμματα σπουδών με τον πλήρη φάκελο διάρθρωσης και οργάνωσής τους, τα οποία οδηγούν στην απονομή του αντίστοιχου τίτλου σπουδών».
24. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 145 ν. 5094/2024: «1. Το παράρτημα - Νομικού Προσώπου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Ν.Π.Π.Ε.) προσφέρει προγράμματα σπουδών, που έχουν αναγνωρισθεί από το μητρικό ίδρυμα. 2. Τα προγράμματα σπουδών της παρ. 1 δύνανται να προτείνονται είτε κατά την υποβολή της αίτησης του άρθρου 139, είτε σε οποιοδήποτε άλλο χρονικό σημείο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 140. [...] 4. Η Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.) αξιολογεί και πιστοποιεί την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ανώτατης εκπαίδευσης του παραρτήματος - Ν.Π.Π.Ε., με βάση συγκεκριμένα, προκαθορισμένα, ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια και δείκτες, εναρμονισμένα με τις Αρχές και Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης του άρθρου 9 του ν. 4653/2020 (Α' 12).».
25. Από τη συστηματική επισκόπηση των διατάξεων, προκύπτει ερμηνευτικώς ότι, το πρόγραμμα σπουδών, το οποίο θα υποβληθεί ως αναγκαίο δικαιολογητικό για την αίτηση χορηγήσεως άδειας λειτουργίας και εγκαταστάσεως ΝΠΠΕ, θα είναι και αυτό που θα πιστοποιηθεί από την ΕΘΑΑΕ, μεταγενέστερα. Επομένως, το πρόγραμμα σπουδών θα πρέπει να κριθεί **επί τη βάσει του ίδιου κανονιστικού πλαισίου αξιολογήσεως που ισχύει**, τόσο κατά το χρόνο λήψεως της άδειας λειτουργίας και εγκαταστάσεως του ΝΠΠΕ, ως δικαιολογητικό, όσο και κατά το χρόνο της πιστοποίησεως αυτού (του προγράμματος σπουδών).
26. Κάθε άλλη ερμηνευτική προσέγγιση θα δημιουργούσε την αντιφατική θέση ότι, ένα πρόγραμμα σπουδών μπορεί να αξιολογηθεί επί τη βάσει άλλου κανονιστικού καθεστώτος κατά το χρόνο της λήψεως άδειας λειτουργίας, και επί τη βάσει άλλου κανονιστικού καθεστώτος κατά το χρόνο πιστοποίησεως.

27. Μάλιστα, το ζήτημα αποκτά σημαντικότερες ερμηνευτικές διαστάσεις, όταν το κανονιστικό πλαίσιο αξιολογήσεως ενός προγράμματος σπουδών, κατά το χρόνο της λήψεως της άδειας λειτουργίας ήταν έγκυρο, μετέπειτα όμως, πριν πιστοποιηθεί, **ακυρώθηκε με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.**
28. Εν προκειμένω, τα 7 ΝΠΠΕ, έλαβαν τις, ήδη προσβαλλόμενες με την παρούσα, άδειες λειτουργίας και εγκαταστάσεως, υπό την ισχύ του κανονιστικού πλαισίου αξιολογήσεως και πιστοποίησης της υπ' αριθ. 48136/2024 πράξης της ΕΘΑΑΕ. Εν συνεχεία, στις 13.08.2026, εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. 1168/2026 και 1170/2026 αποφάσεις του Δικαστηρίου Σας, με τις οποίες κρίθηκε άκυρο το ανωτέρω κανονιστικό πλαίσιο, **λόγω της γενικότητας και της αυτοαναφορικότητας των ρυθμίσεων που περιέχονταν σε αυτό.**
29. Ως εκ τούτου, αφενός λόγω του ότι, πολλά εκ των δικαιολογητικών του άρθρου 138 του ν. 5094/2024, αξιολογήθηκαν επί τη βάσει των κριτηρίων της ακυρωθείσας υπ' αριθ. 48136/2024 πράξεως της ΕΘΑΑΕ, αφετέρου, διότι τίθεται, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την νόμιμη υποβολή της αιτήσεως άδειας λειτουργίας του ΝΠΠΕ, η υποβολή του προγράμματος σπουδών, θα δημιουργηθεί μια νομική κατάσταση, κατά την οποία το πρόγραμμα σπουδών θα πιστοποιηθεί υπό διαφορετικό καθεστώς, ενώ υποβλήθηκε και προαξιολογήθηκε υπό το (ακυρωμένο) κανονιστικό καθεστώς.
30. Το ανωτέρω επιχείρημα ενισχύεται, καθώς, όπως έγινε δεκτό με τις προαναφερόμενες αποφάσεις του Δικαστηρίου Σας, τυχόν ακυρότητα της άδειας λειτουργίας, συνεπάγεται και την ακυρότητα της πιστοποίησης του προγράμματος σπουδών (σκ. 21). Οι δύο πράξεις, δηλαδή, τελούν **σε αναγκαία συνάφεια.** Επομένως, για λόγους ενιαίας εφαρμογής της νομοθεσίας, αλλά και νομολογιακής συνέπειας, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι **πράξεις πρέπει να διέπονται από το ίδιο κανονιστικό καθεστώς αξιολογήσεως της ποιοτικής πληρότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσεως.**
31. Μάλιστα, η αναδρομική εγκυροποίηση, είτε δια τυπικού νόμου, είτε δια κανονιστικής ρυθμίσεως, αυτής της πλημμέλειας, θα **προσέκρουε στη συνταγματική αρχή της ισότητας** (άρθρο 4 παρ. 1 Συντ.), αφού θα θεραπευόταν η τυπική πλημμέλεια της ακυρώσεως του κανονιστικού πλαισίου αξιολογήσεως των δικαιολογητικών, ενώ σε άλλες περιπτώσεις που ακυρώθηκε ή δεν χορηγήθηκε

η άδεια λειτουργίας σε ΝΠΠΕ για λόγους τυπικούς, δεν υπήρξε αντίστοιχη μεταχείριση.

32. Στην προκειμένη περίπτωση, μάλιστα, δεν καθίσταται προδήλως σαφές το δημόσιο συμφέρον που θα εξυπηρετηθεί από τη διακριτική μεταχείριση, ώστε να δικαιολογηθεί αυτή.
33. Ούτε η αναδρομική αναπλήρωση ή συμπλήρωση των άκυρων δικαιολογητικών του άρθρου 138 παρ. 3 ν. 5094/2024 μπορεί να καταστεί εφικτή, καθώς τα δικαιολογητικά αξιολογούνται υποχρεωτικώς πριν από την χορήγηση της άδειας λειτουργίας, στο πλαίσιο της διατυπώσεως σύμφωνης γνώμης από την ΕΘΑΑΕ, κατά τη διαδικασία του άρθρου 139 παρ. 3 ν. 5094/2024. Επομένως, η αναδρομική αναπλήρωση θα ισούται με μετάθεση του προβλεπόμενου από το νόμο κρίσιμου χρονικού σημείου αξιολογήσεως της αιτήσεως χορηγήσεως άδειας λειτουργίας των ΝΠΠΕ, **κατά παράβαση της αρχής της νομιμότητας.**
34. Ως εκ τούτου, συνεκτιμώντας:

- α) Την συνάφεια μεταξύ άδειας λειτουργίας και εγκαταστάσεως ΝΠΠΕ και της πράξεως πιστοποίησης του προγράμματος σπουδών.
- β) Το γεγονός ότι η υπ' αριθ. 48136/2024 πράξη της ΕΘΑΑΕ χρησιμοποιήθηκε, προκειμένου να αξιολογηθεί η πληρότητα των δικαιολογητικών που υπεβλήθησαν για την χορήγηση της άδειας λειτουργίας των 7 ΝΠΠΕ. Με άλλα λόγια, αποτέλεσε το κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο έθετε τα ποιοτικά κριτήρια για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών που προσκομίστηκαν κατ' άρθρο 138 παρ. 2 και 3 του ν. 5094/2024.
- γ) Το γεγονός ότι, αφού χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας, και πριν πιστοποιηθούν οριστικά τα προγράμματα σπουδών που προσφέρονταν από τα 7 ΝΠΠΕ, το κανονιστικό πλαίσιο ακυρώθηκε με τις υπ' αριθ. 1168/2026 και 1170/2026 (7μ.) του Δικαστηρίου Σας.
- δ) Το γεγονός ότι, αν θεωρηθεί ότι επαρκεί, κατά το χρόνο χορηγήσεως της άδειας, το ακυρωμένο κανονιστικό πλαίσιο, και ότι η πλημμέλεια αυτή θα θεραπευθεί με την έκδοση νέου κανονιστικού πλαισίου αξιολογήσεως για την πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών, θα αναφύονταν ζητήματα αδικαιολόγητα αποσπασματικής εφαρμογής της νομοθεσίας. Με άλλα λόγια, με άλλα κριτήρια θα αξιολογηθούν τα

δικαιολογητικά (μεταξύ αυτών και το πρόγραμμα σπουδών), στο πλαίσιο χορηγήσεως άδειας λειτουργίας, και με άλλα κριτήρια θα πιστοποιηθεί το πρόγραμμα σπουδών.

ε) Το γεγονός ότι θα δημιουργηθεί μία έννομη κατάσταση, όπου τα δικαιολογητικά του άρθρου 138 παρ. 2 και 3 αξιολογήθηκαν από ένα παράνομο και άκυρο κανονιστικό καθεστώς, ενώ θα αρκεί να εκδοθεί νέο, διορθωμένο κανονιστικό καθεστώς για την πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών.

στ) Το γεγονός ότι αντίκειται στην αρχή της νομιμότητας η αναδρομική αναπλήρωση ή συμπλήρωση των άκυρων δικαιολογητικών του άρθρου 138 παρ. 3, τα οποία αξιολογήθηκαν επί άκυρων κριτηρίων.

ζ) Το γεγονός ότι απαγορεύεται αναδρομική εγκυροποίηση διοικητικής πράξεως, η οποία, εκτός από τα ζητήματα που αναφύονται από την αναδρομική κανονιστική ρύθμιση όμοιας καταστάσεως με κανονιστική πράξη που κρίθηκε παράνομη, κατά παράβαση των άρθρων 20 παρ. 1, 26, 87 παρ. 1 και 95 παρ. 5 του Συντ., πρόκειται να προσκρούσει και στο άρθρο 4 παρ. 1 Συντ., καθώς σε άλλες περιπτώσεις μη χορηγήσεως ή ακυρώσεως της άδειας λειτουργίας, η Διοίκηση ή ο νομοθέτης δεν μερίμνησε να λάβει μέτρα αναδρομικής θεραπείας της πλημμέλειας.

πρέπει να γίνει δεκτό ότι η άδεια λειτουργίας και εγκαταστάσεως δεν είναι δυνατό να διέπεται από διαφορετικό κανονιστικό καθεστώς προσδιορισμού των ποιοτικών κριτηρίων, από αυτό, υπό το οποίο θα πιστοποιηθούν τα προγράμματα σπουδών, πόσω δε, όταν το προγενέστερο κανονιστικό καθεστώς ακυρώθηκε με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Με άλλα λόγια, δεν είναι νόμιμο, δύο αναγκαία συναφείς πράξεις να διέπονται από διαφορετικό κανονιστικό πλαίσιο αξιολογήσεως. **Επομένως, οι προσβαλλόμενες καθίστανται άκυρες.**

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

ΖΗΤΩ

1. Να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες πράξεις.
2. Να καταδικαστεί το αντίδικο στην εν γένει δικαστική μου δαπάνη.

Αθήνα, 19.08.2026

Ο αιτών

ΠΑΝΟΣ ΛΑΖΑΡΑΤΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΚΑΨΑΛΗ 3 – ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 10674
ΤΗΛ. 210 3620163, E: info@lazaratos.gr